

Rehussyöpöt siniketut kuriin jalostuksella

Riitta Kempe, Ismo Strandén, Minna Koivula, Teppo Rekilä, Nita Koskinen ja Esa Mäntysaari, MTT

MTT:n uusien tutkimustulosten mukaan suomalaisen siniketun rehuhyötysuhdetta voidaan parantaa jalostusvalinnan avulla. Parempi rehuhyötysuhde ja aiempaa yksilöllisempi ruokinta vähentävät rehunkulutusta, ruokintakuluja ja lannasta aiheutuvaa ravinnekuormitusta.

Rehuhyötysuhde kertoo, kuinka tehokkaasti eläin muuttaa rehun elimistön kudosten kasvuksi. Mitä nopeammin eläin kasvaa tietyllä rehuannoksella, sitä parempi on sen rehuhyötysuhde.

Eläimen rehuhyötysuhde lasketaan tietyllä ajanjaksolla mitatun kasvunopeuden ja rehunkulutuksen perusteella (kasvunopeus, g/rehunkulutus, kg kuiva-ainetta).

Tutkimustulosten mukaan siniketun rehuhyötysuhteesta saadaan luotettava arvio, kun kasvaa ja rehukulutusta seurataan riittävän kauan, noin yhdeksän viikkoa.

Suuria eroja rehuhyötysuhteessa

Sinikettujen rehuhyötysuhteen kannalta kiinnostavin jakso on kasvun alkuvaihe elokuusta lokakuun puoliväliin. Tavoitteena on, että ketunpentu käyttää rehun tänä aikana mahdollisimman tehokkaasti kasvuun. Hyvä rehuhyötysuhde kasvun alkuvaiheessa jatkuu usein kasvun loppuun asti.

Sinikettujen rehuhyötysuhde laskee melko tasaisesti kasvukauden edetessä. Alkukasvatuksen aikana, elokuun puolivälistä lokakuun puoliväliin, kettujen rehuhyötysuhde oli keskimäärin 115 g/kg. Ketut siis kasvoivat keskimäärin 115 grammaa kilolla rehua, tai toisin ilmaistuna 271 grammaa yhdellä rehun kuiva-ainekilolla (KA).

Rehuhyötysuhteissa oli kuitenkin suuria eroja eläinten välillä. Rehuhyötysuhteeltaan parhaimmat ketut kasvoivat kilolla rehua 163 grammaa (388 g/kg KA). Tämä on tuplasti enemmän kuin rehuhyötysuhteeltaan huonoimmat ketut, jotka kasvoivat vain 80 grammaa rehukilolla (192 g/kg KA).

Rehuhyötysuhdetta voidaan parantaa jalostusvalinnalla melko nopeasti, koska rehuhyötysuhteen (0,26), rehunkulutuksen (0,24) ja kasvunopeuden (0,29) periytymisasteen arviot olivat keskinkertaisen korkeita.

Ketuista nopeakasvuisia

Mikäli eläimiä valitaan paremman rehuhyötysuhteen perusteella, valinta suosii nopeakasvuisia kettuja, joilla on nykytilanteeseen verrattuna vähän pienempi rehunkulutus. Nykyisen valintaohjelman suosima pitkien ja gradeeraushetkellä loka-marraskuussa kookkaiden eläinten valinta johtaa yhä huonompaan rehuhyötysuhteeseen. Nykyinen kookkaiden, painavien ja nopeakasvuisten eläinten valinta lisää rehunkulutusta ja tuotantokustannuksia.

Rehu on turkistuotannon suurin kustannustekijä. Niinpä siinä saavutetut säästöt alentavat merkittävästi raakanahkojen tuotantokustannuksia.

Tällä hetkellä rehuhyötysuhde tai rehunkulutus eivät ole mukana valintaohjelmassa edes seurattuina ominaisuuksina. Jalostusohjelman uudistamista varten on kuitenkin vielä selvitettävä lisää rehuhyötysuhteen ja tuotanto-ominaisuuksien välisiä yhteyksiä.

Lisätietoja: riitta.kempe@mtt.fi
puh. (03) 4188 3666

kuvat: Riitta Kempe

Turkiseläintiloille on kehitetty tietokoneen ohjaamia ruokintalaitteita, jotka mahdollistavat eläinten tarkan, taloudellisen ja yksilöllisen tai häkkikohtaisen ruokinnan sekä rehunkulutuksen seurannan.

Uuden ruokinta-automaation avulla MTT:n siniketuista kerättiin laaja ruokinta- ja kasvatusaineisto. Näin saatiin uutta tietoa sinikettujen rehuhyötysuhteesta, siihen vaikuttavista tekijöistä ja ominaisuuden periytyvyydestä.

